

Mottinen

Kivikauden löytöpaikka Kiikan pitäjän Ulvinkylän
Alapappilan talon maalla.

Liitteenä 3 karttaa, 4 valokuvaa (lev. 9003-06) ja H.M.I. 9570:1-8, 9618:1-2, 9743:1-4.

Otsikossa main. Alapappilan talon Mottinen-nimisestä pellostä saapui vuoden vaihteen 1932-33 korvissa parissa erässä museoon kivikauden esineitä, m.m. pari kiviaseen kappaletta, kiertäen hangattujen hioinkivien paloja, 1 saviastianpala ja palaneita saven kappaleita, jotka viittasivat kivikauden asuinpaikkaan. Niiden johdosta allekirjoittanut sai tehtäväkseen paikan tarkastamisen.

Alapappilan talo, n:o 2 Ulvin kylässä, on Kokemäenjoen kaakkoisrannalla, Kiikan asemalta n. $1\frac{1}{2}$ km jokivartta alaspäin.

Talon mailta museoon lähetetyistä esineistä saviastianpala (9570:1) oli ollut säilössä n. 10 vuotta ja löydetty jostain talon mailta, mutta löytökohtaa ei enää muistettu.

Mottinen.

Enin osa löydöksistä oli tavattu Mottisen pellostä, joka on talosta n. 400 m:n päässä etelään, Kokemäenjokivarresta etelään-päin jatkuvan, vain vähän yli 3 m joen pintaa ylempänä olevan viljellyn notkelman länsireunalla, Haukkavuoren itäisellä alarinteellä. Notkelman itäpuolella on Isonojan vuori. Maaperä on savea, rinteellä, josta löydöt tehtiin, sangen kivikkoista.

Kaiv. I.

Mottisen jyrkkäviettoiselta itärinteeltä oli pellon raivaustöissä poistettu muuan iso maakivi, jonka yläpuolella oli maanpinnassa ollut havaittavissa pitkulainen kuopanne. Tästä kuopan-teesta oli syvältä saven alta, hiilensekaisesta maasta löydetty

hiokinkivenpaloja ja muitakin kiviesineitä (9570:3-7, 9618:1-2). Poistetun kiven ja sen yläpuolisen löytöpaikan kohdalla oli paikalla käydessäni savikuoppa (ks. karttaa 3), jonka yläreunassa, n. 60 - 65 cm:n syvyydessä, oli näkyvissä hiilensekaista kerrosta. Tästä tutkittiin muutamia neliömetrejä (kaiwaus I). Hiilikerros, jossa oli myös palamattomia puumuruja, oli n. 5-10 cm vahva, kivisirun sekainen ja ikäänkuin kovaksi tallattu (näytteitä 9743:2). Sen alapuolella oli vielä hajallisia hiilisiruja lähes metrin syvyyteen. Vahvinta kerros oli ruudussa D:8. Luusiruja ei näkynyt. Päällä olevassa savessa ei ollut mitään kulttuurimaan merkkejä. Hiilikerros oheni nopeasti ylöspäin, linjan 7 rajalla se näkyi enää vain aivan kapeana, melkein jo hiilettömänä kivisirusekaisena juovana n. 50 cm syvässä. Löytöjä tuli vain yksi iskeskelty kvartsipala savesta hiilikerroksen yläpuolelta (9743:1).

N. 4 m luoteeseen tästä oli hieman ylempänä rinteellä pitkulainen, loiva kuopanne, löytäjän kertomuksen mukaan samantapainen kuin se, josta edellämäin. esineet olivat löytyneet. Kuoppa kaivettiin mutta havaittiin aivan luontaiseksi (kartta 3). Alapappilan isäntä ja poika, Filemon ja Toivo Alapappila, kertoivat muuten, että kivet tällä savipohjaisella mäellä vyöryivät aina keväisin. Löytöpaikan länsipuolitse kulkevalle tielle siirtyi esim. sen yläpuolelta isoja kiviä. Löytökohdalla ollutta kuopannetta he arvelivat kuopan alapäästä poiraivatun maakiven vyöryessään jättämäksi vaoksi ja samalla tavalla syntyneeksi on syytä epäillä myös tutkittua maakuoppaa. Hiilikerroksen ja löydöksiä esiintymisen huomattavan syvässä melkein puhtaan saven alla saanee myös selvityksensä tästä maanvierimisestä. Samanlaisista vyörymistä on ilmeisesti tapahtunut myös jyrkänlaisilla savitörmillä sijaitsevilla Askolan Honkaniemen ja Karjaan Golibackan kivikautisilla asuinpaikoilla, kuten löytöjen esiintymisen mukaan on epäiltykin.

Kaiv. II.

Museoon syks. 1932 lähetetyt palaneet savipalat (9570:2) olivat löytyneet n. 57 m viimeksimainitusta löytökohdasta (I)

luoteeseen, tietä alennettaessa, n. 60 cm syvästä savimaasta. Tästä tavattiin vielä matalan kallioreunan juurelta koekaivauksessa II (kartat 2 ja 3) n. neljännesmetrin laajuinen hiilikehä, jonka kohdilla savi oli palanut ja jonka ympärillä oli myös hiililäiskiä, siis nuotion paikka savimaalla. Lukuunottamatta hiiliä ja palaneita savipaakkuja (9743:3-4), jotka on selvitettävä vain nuotiotulen polttamaksi pohjamaaksi (vrt. SM 1929, s. 18), ei löydetty mitään muita kulttuurimerkkejä. Muista tien ja pellon yläreunassa näkyvistä maanleikkauksista ei tavattu mitään kivikautiseen asutukseen viittaavaa.

Muita löytöjä

Kaivauksesta II n. 25 m melkein itään kerrottiin alemmaa rinteeltä pellostä löytyneen jauhikiven (kait hioinkiven), joka oli myöty keräilijä Vinterille (Rauman museoon vietäväksi?).

Ensinmainitulta löytökohdalta (kaiv. I) n. 25-30 m pohjoiseen ja luoteeseen kerrottiin peltosaralta löydetyin jo n. 50 v. sitten useampia ruskeita, läpikuultavia n. peukalonpään kokoisia helmiä, pieni reikä keskessä. Noin 10 v. sitten oli jälleen tavattu pari helmeä. Ne olivat kaikki hukkuneet. Tähän peltosarkaan kaivettiin 9 koekuoppaa. Kolmesta keskimmäisestä kuopasta tavattiin n. 40 cm syvästä peltomullan ja saven alta vajaan 10 cm:n vahvuinen samantapainen hiilensekainen kulttuurikerros kuin ensimmäisestä kaivauksesta (mustaksi merkityt koekuopat kartalla 2), mutta ei mitään muita kulttuurijätteitä. Toiset koekuopat antoivat täysin kielteisen tuloksen.

Korkeusmittaus

Korkeusmittaus aloitettiin Kokemaenjoesta Haukan kosken alapuolisesta suvannosta, missä veden pinta on normaalivedellä n. 50 m merta ylempänä. Nyt arvioitiin veden olevan n. 30 cm normaalia alempana. Korkeusmitat, jotka on merkitty kartoille 2 ja 3, on tämän mukaisesti laskettu 49,70 m:stä. Hioinkivien y.m. löytöpaikka ja kaivausalue I Mottisessa saatiin n. 55 m:n korkeudelle; tulisi tiellä oli n. 3 m ylempänä. Edellyttäen että notko löytöpaikan alla olisi ollut, kivikauden löytöjen joutuessa taalla paikoilleen, vielä merenlahtena, tultaisiin jotakuinkin kampakeramisen kauden alkuaikaan (vrt. Kiikoisten Uudenjaaran korkeusmittoja). Tätä ei kuitenkaan tarvitse edellyttää. Löytöpaikan editse on voi-

nut melkoista myöhemmin kulkea Kokemäenjoen haara, ja sitäpaitsi ei tässä ilmeisesti ole kysymys edes vakinaisesta kivi-kauden asuinpaikasta, vaan n.s. tekopaikasta. Ehkäpä on Mottisen rinteeseen irtokivistä saatu hyvää kivilajia, josta irroitettuja teelmiä paikalla on jo hioskeltu.

Lähistöltä kerrottiin löytyneen useasti kiviaseita. Notkon toiselta puolen oli pellosta löydetty kouru- tai tasataltta, jonka sanottiin joutuneen Rauman museoon (kohta a kartalla 1). Lähellä sitä oli Ristilähde niminen lähde; sen yhteydessä kerrottiin olevan jonkun kellarin, johon oli kätkeyty (Kiikan tai jonkun muun kirkon) kasteastiat ja -maljat (tarkemmat tiedot Eino Nikkilällä). *kohta b kartalla 1.*

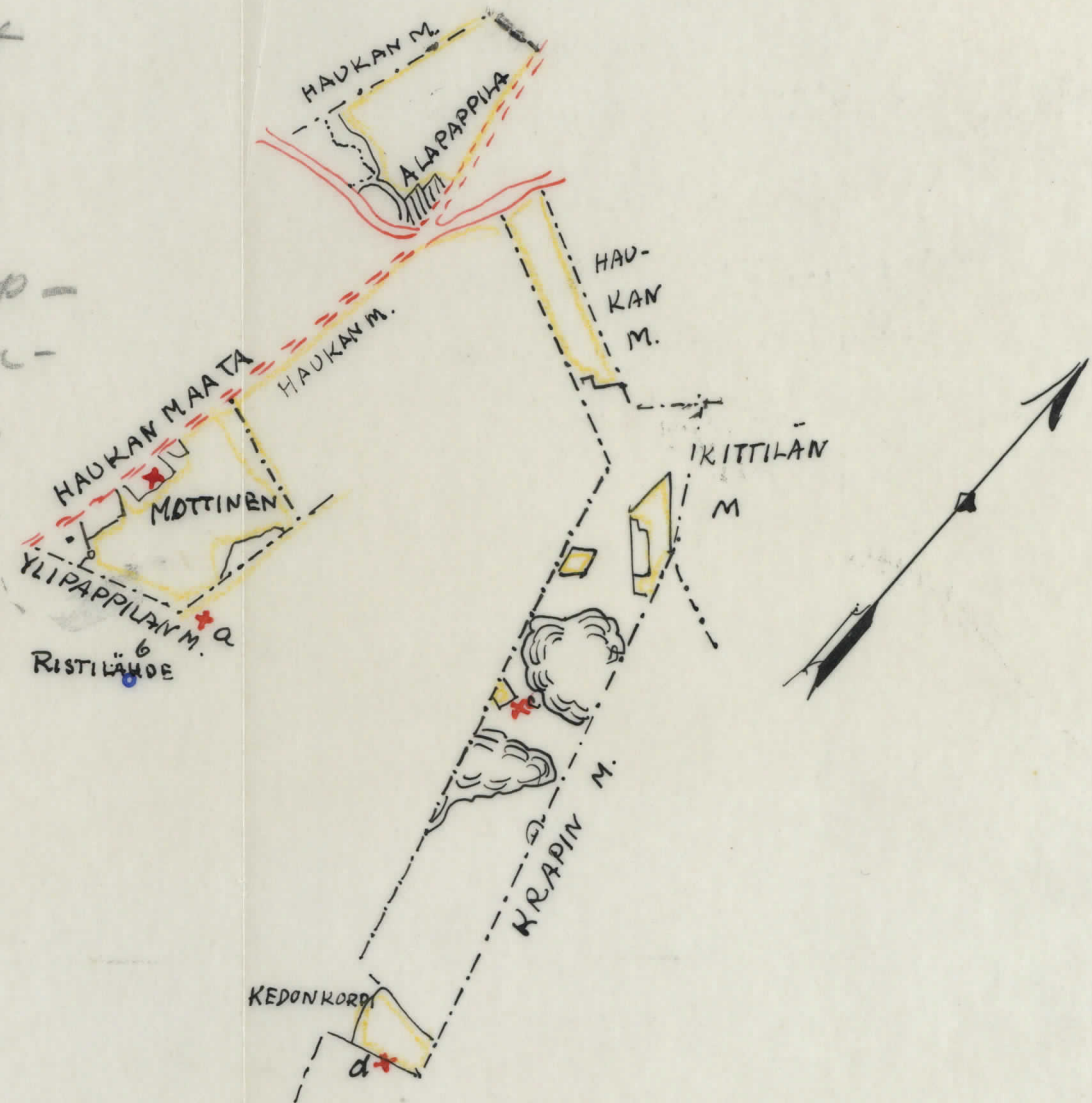
Hieman etäämpää oli ampumaradan takaa, Alapappilan maalta, löydetty kivitaltta, jonka piti olla Tyrvään museossa (kohta c kartalla 1). Mottisesta n. 600-700 m kaakkoon oli Kedonkorven metsäpellon eteläreunalta, niinikään Alapappilan maalta, (kohta d kartalla 1) löydetty taltta, jonka kerrottiin menneen Rauman museoon, ja kivi-iskos, joka on Kansallismuseossa (9570:8).

Tutkimukset paikalla suoritin ylioppilas Eino Nikkilän avustamana syysk. 10-12 p. 1933.

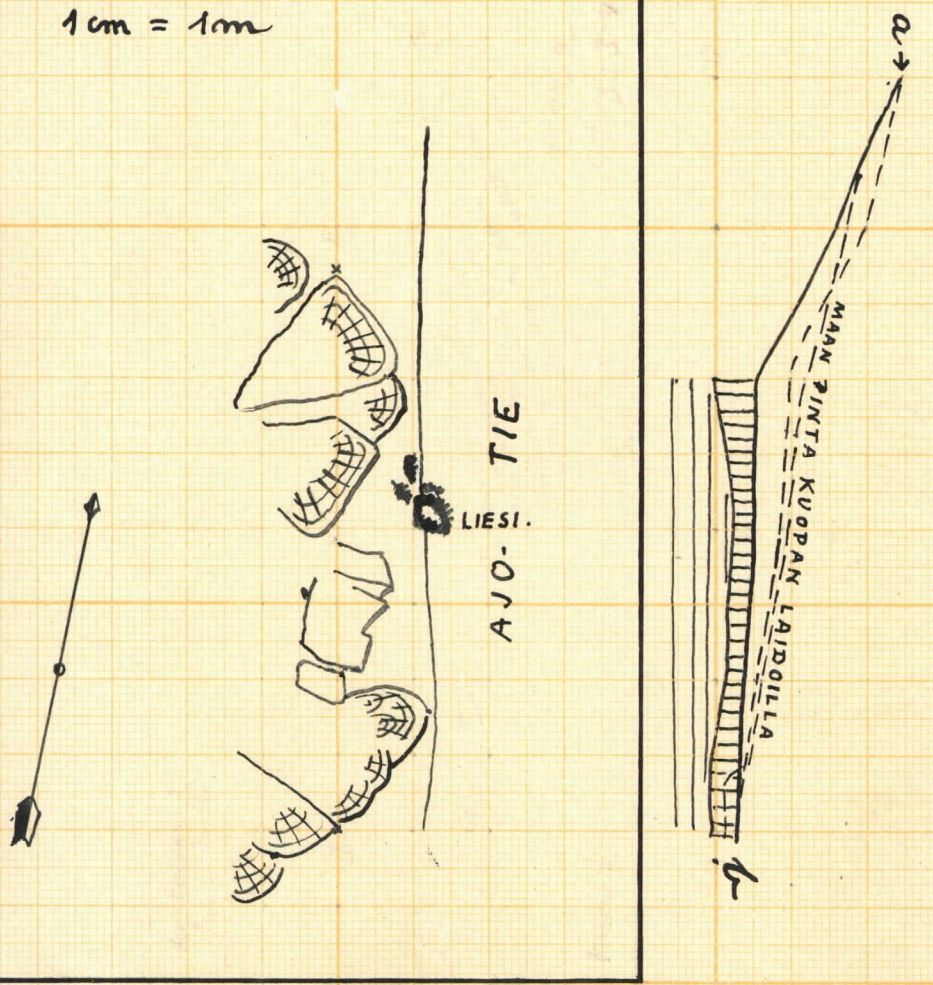
Arne Äyräpää

Kivikauden löytöpaikat
 Riikan pitäjän Uvoin
 kylän Alapappilan
 talon maalla. Alapap-
 pilan talon kutsujäsen-
 mokenen (1:1000) merk.
 11.-12.9.1933

Anna Kyräpää

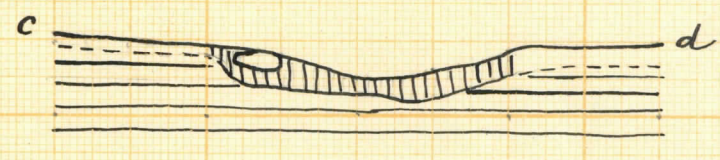
KOEKAIVAUS II
1 cm = 1 m

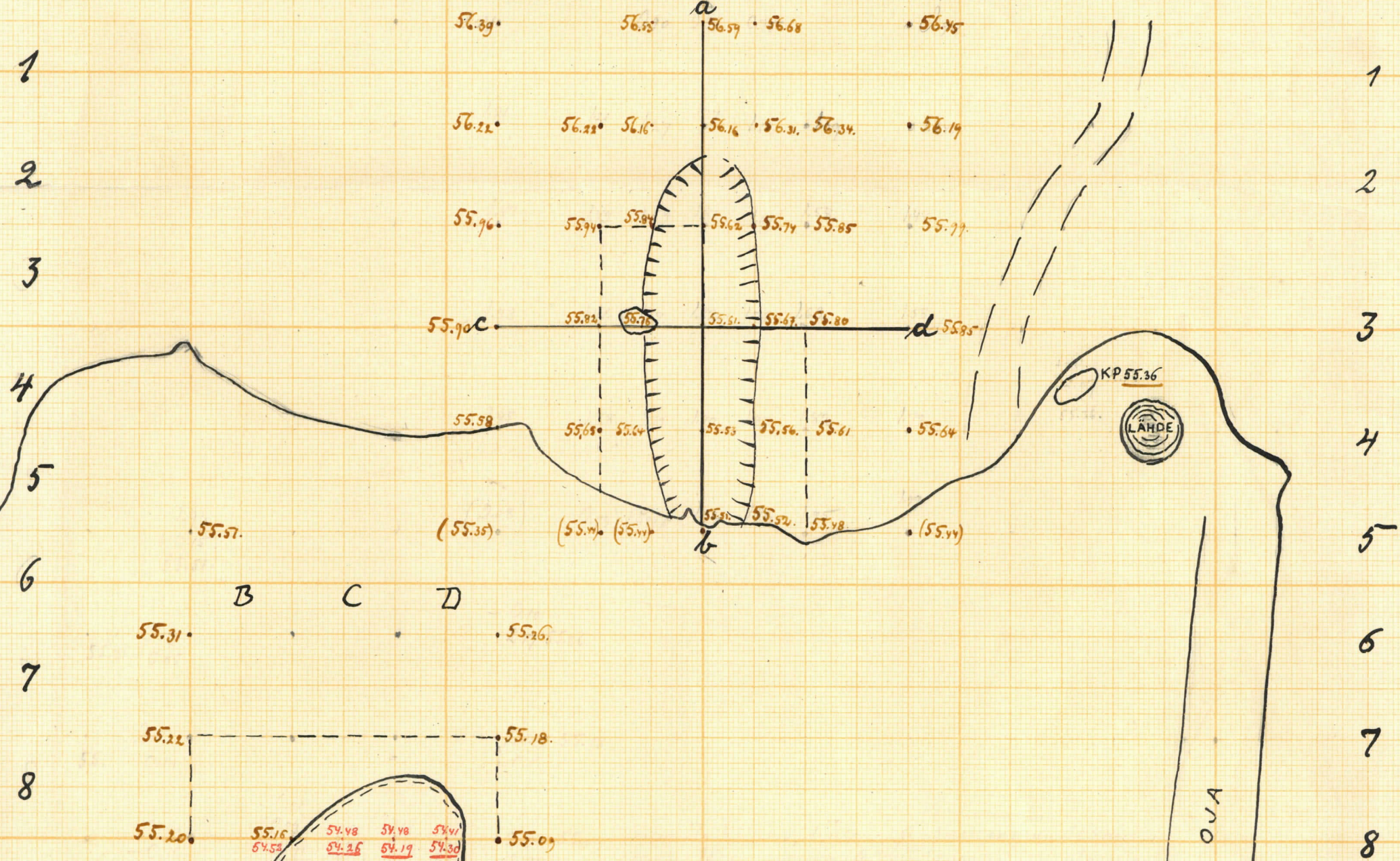
Kartta 3.
KIIKKA · ULVIN KYLÄ.
ALAPAPPILA
MOTTISEN KIVIKAUDEN
LÖYTÖPAIKKA

2 cm = 1 m. Arne Ayrängren 11-12/9/50

56.68-55.09. KORKEUSMITTOJA
54.98 " KULT.-KERR. YLÄRAJA
54.19 " " " ALIN RAJA

A B C D E F G H

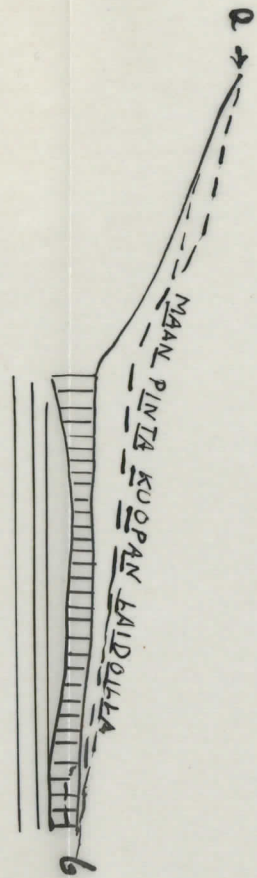
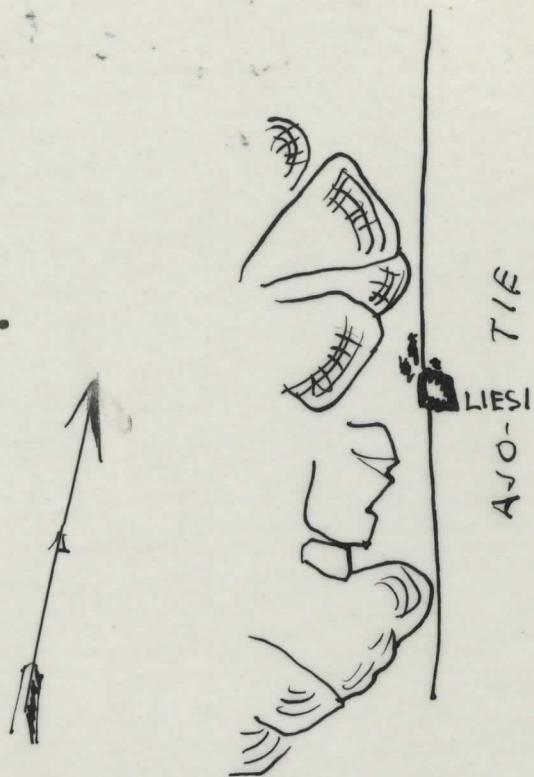
ESINEIDEN
0570: 3-7 ja
0618: 1-2
LÖYTÖPAIKKA

OJA

KOEKAIVAUS II

1cm = 1m

KIIKKA-ULVIN KYLÄ

ALAPAPPILA

MOTTISEN KIVIKAUDEN

LÖYTÖPAIKKA

2cm = 1m. Aarne Äyräpää 11-12/9-33

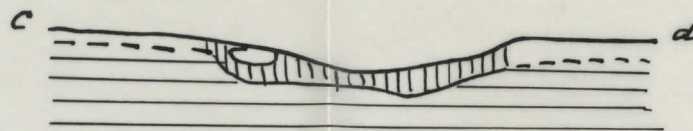
56.68-55.09 KORKEUSMITTOJA

54.48

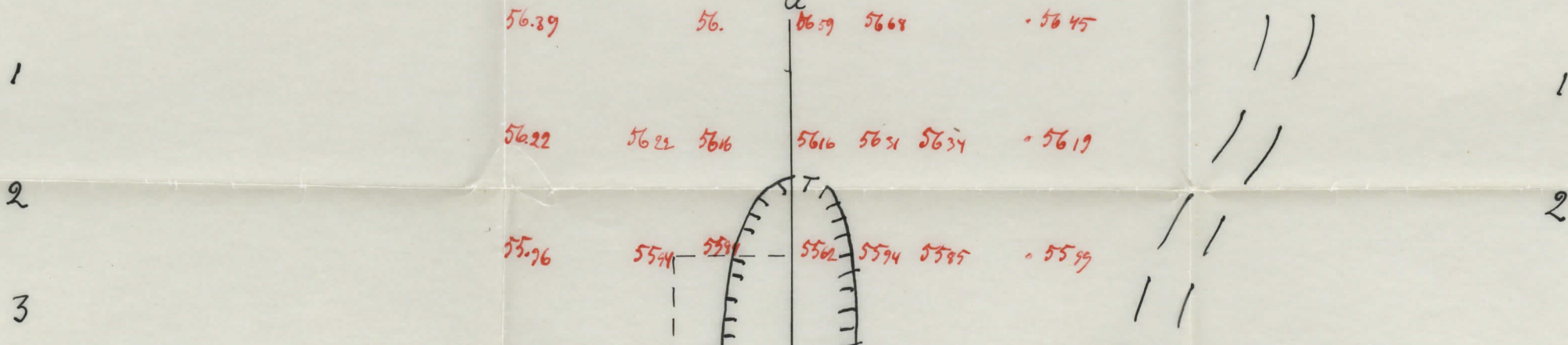
54.19

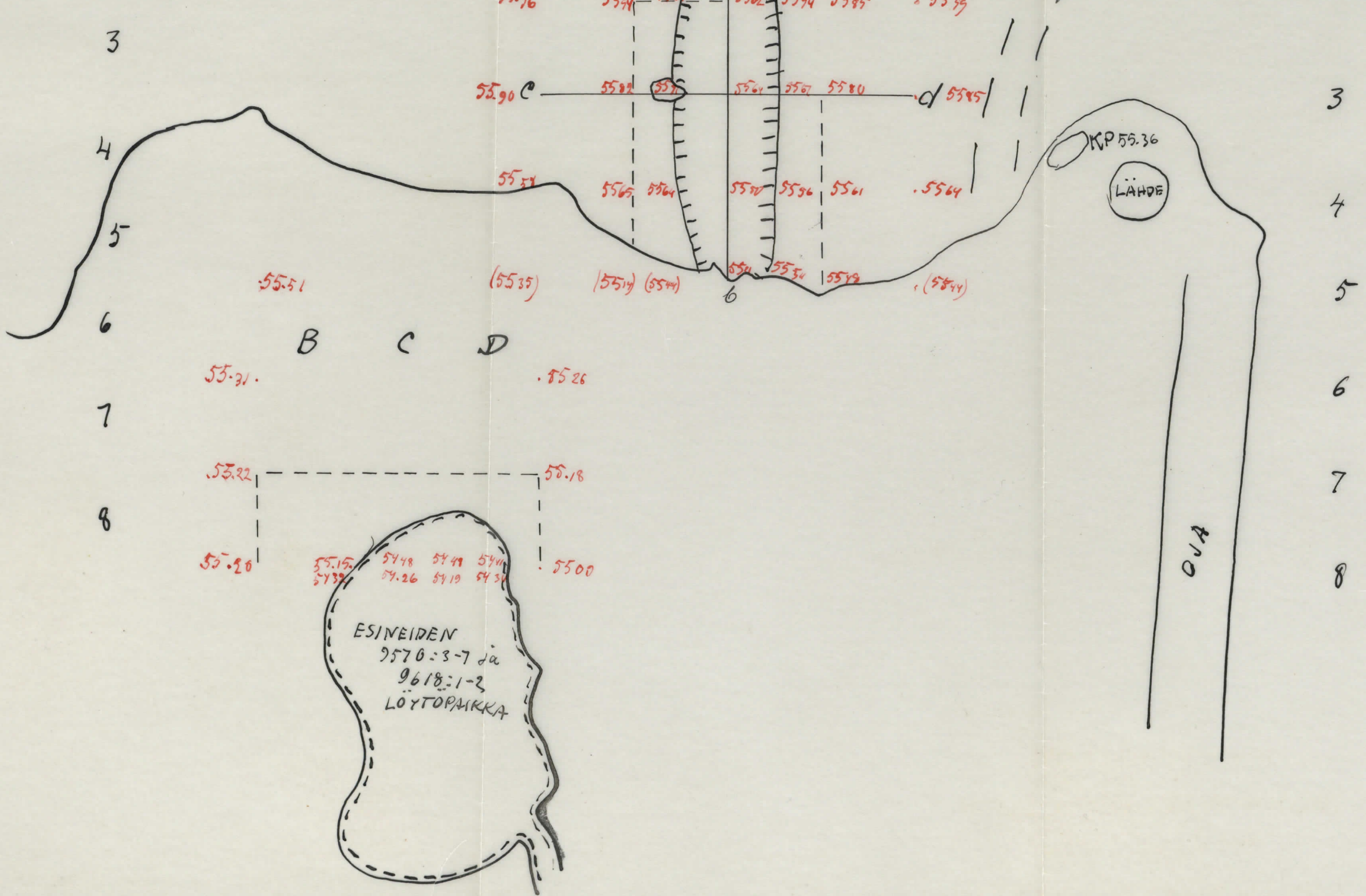
" KULT-KERR. YLÄRAJA

" " " ALIN RAJA

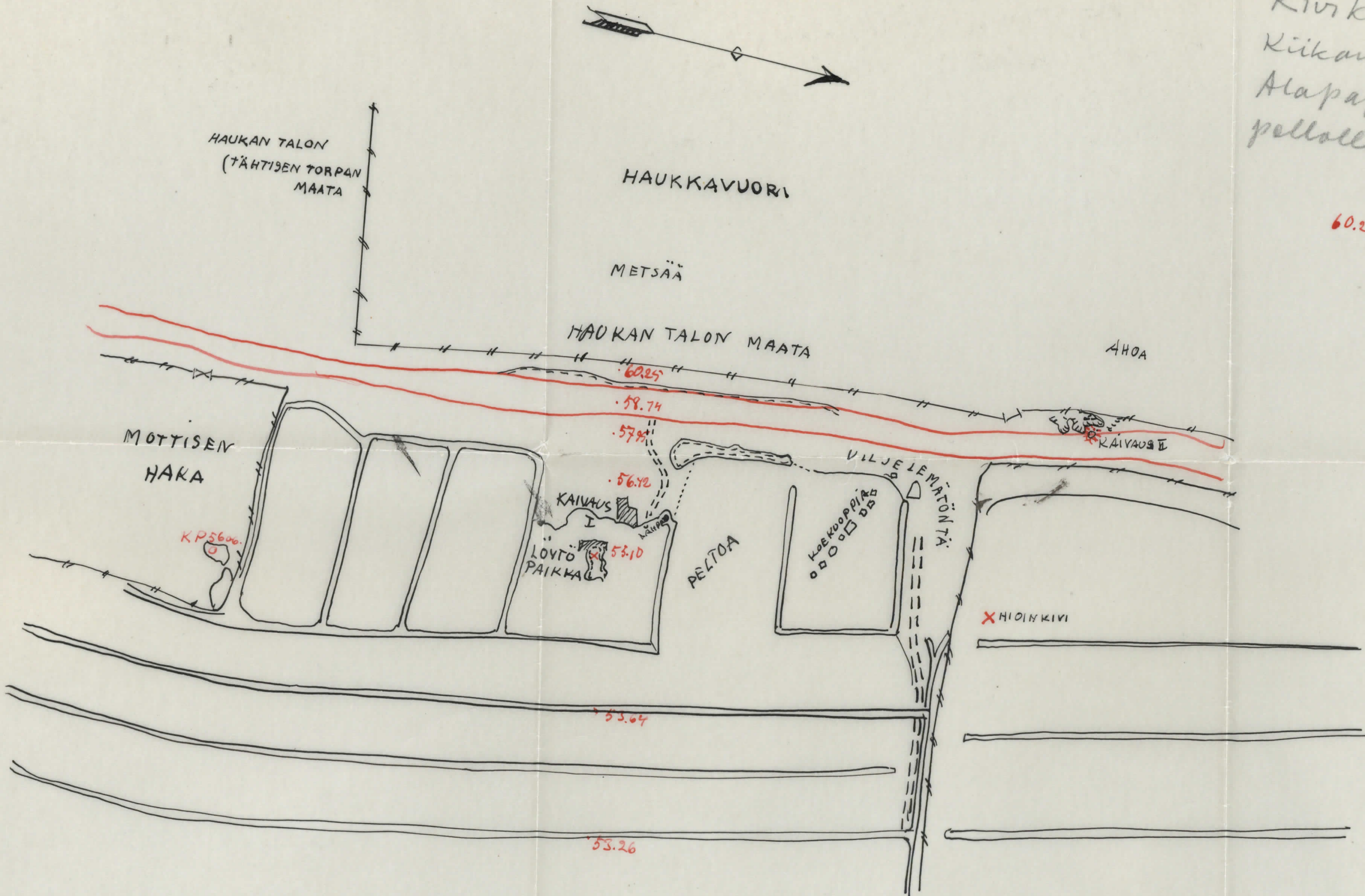
A B C D E F G H

Kivikautinen löytöpaikka
 Kiikan pitäjän Ulvin kylvän
 Alapappilan talon Mattisen
 pellolla

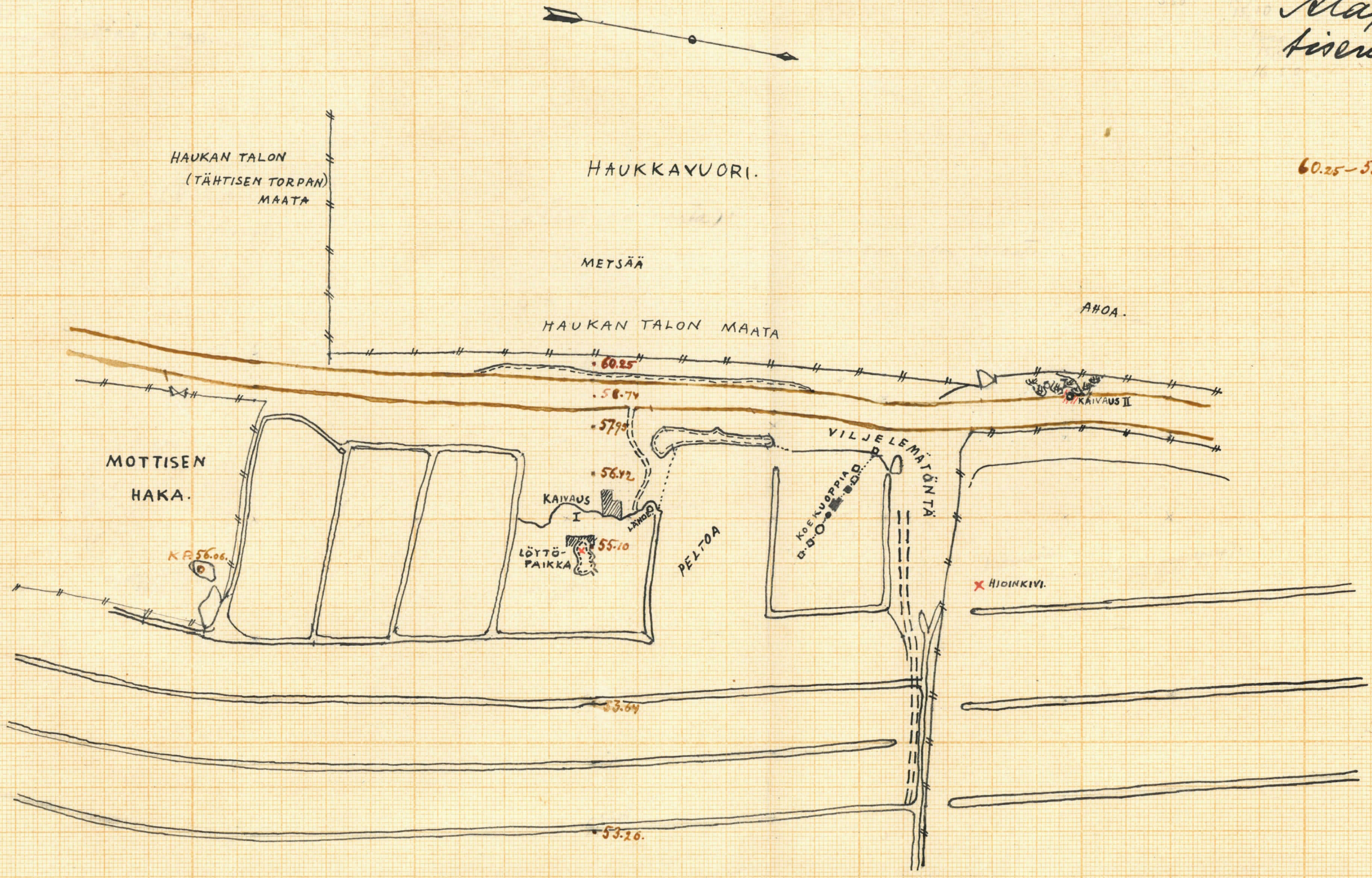
1:500 (2mm = 1m)
 kart. Aarne Äyräpää
 60.25-53.25 Korkeusmittoja suunnilleen
 yli meren pinnan

Kartta 2.
 Kivikautinen löytöpaikka
 Kiikan pitäjän Ulomin kylän
 Alapappilan talon Mat-
 tisen pellolla.

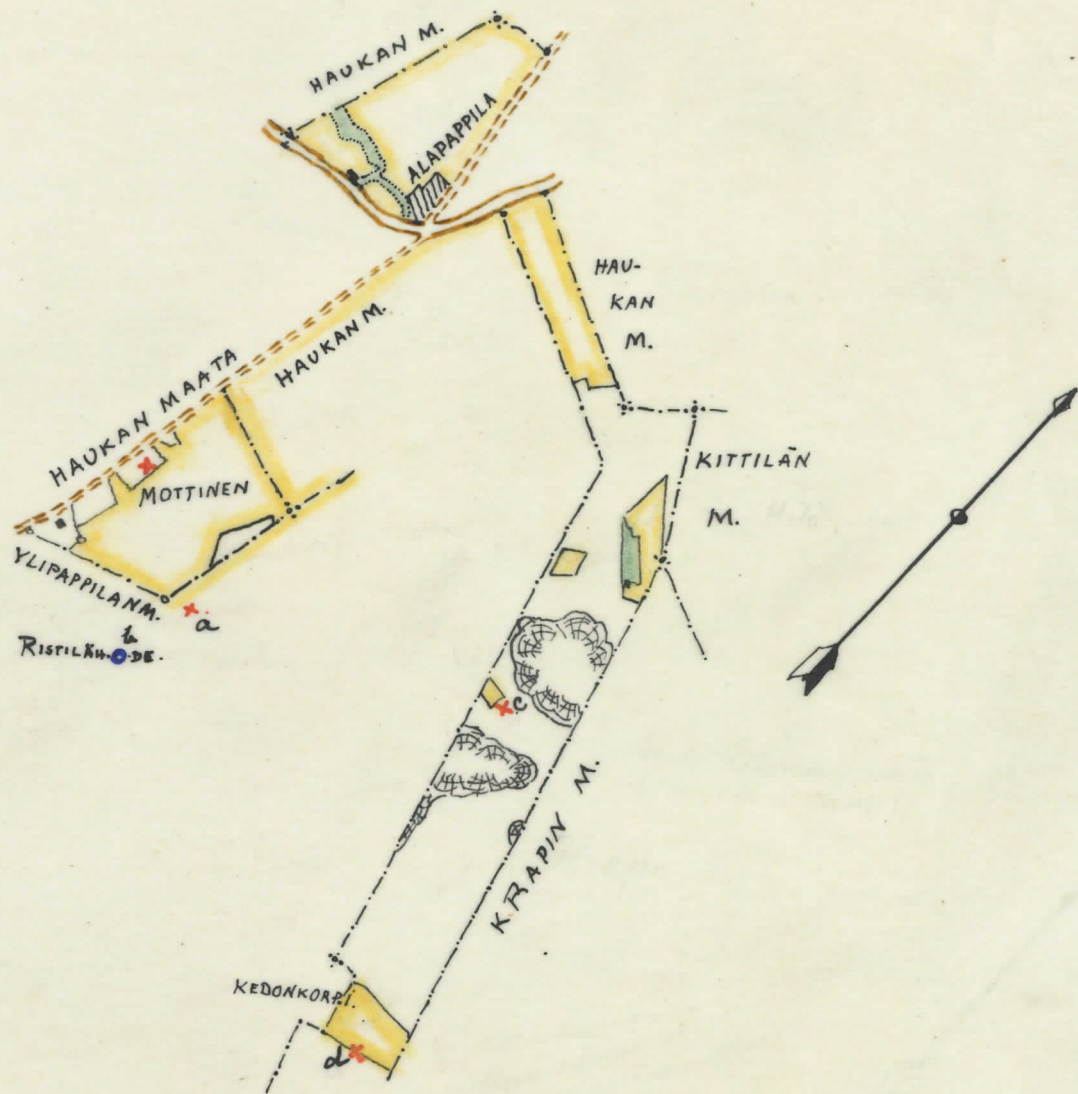
1:500 (2mm = 1m)
 Kart. Aarne Sipilä
 12. 9. 1933.

60.25 - 53.26 korkeusmittoja suunnilleen
 yli meren pinnan.

Kartta 1.

Kivikauden löytöpaikat
Kiiikan pitäjän Ulvin
Kylän Alapappilan
falon maalla. Alapap-
pilan falon karttajäjen-
nökseen (1:8.000) merk.
11.-12. 9. 1933
Aarne Leppäpää.

Kiikka, Ulvin kylä, Alapappila.
(A. Syrjäpääin kertomus 1933).

lev. 9005.

3. Mattisen löytöpaikka (punanen
gristi) koillisesta Kokemänsjoen
varrelta. Siitä oikealle Haukkavuori.
11. 9. 1933.

lev. 9006.

4. Hivinkivien 7. m. löytöpaikka
Mattisen pellolla lännestä päin
(etualalla kaivettuna). Taustalla nä-
kyvän mäkipellon vas. alasyrjästä
löydetty kiviäse ($\frac{a}{v}$), oikeassa alasyrjäs-
sä Ristinlände ($\frac{b}{v}$). 12. 9. 1933.

Valok. Sino Nikkilä 1933.

lev. 9003.

1. Kivikautinen tekopaikka Mattisen
pellolla kaakosta päin. Hiivinkiven 9 m.
löytökohita kahdella, saveen palanut liedenpölyjä
yhdeellä punasella pisteellä merkitty.
Oikealta metsänkäijestä etualalta löydetty ki-
viase ($\frac{1}{2}$).
11. 9. 1933.

lev. 9004.

2. Hiivinkiven 9 m. löytöpaikka Mat-
tisen pellolla luoteesta (merkitty kah-
della punasella pisteellä).
10. 9. 1933.